

АНАЛІЗ ПОТОЧНИХ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

¹Луцький національний технічний університет

Анотація: У статті досліджено динаміку поточних фінансових інвестицій на підприємствах України, а також динаміку їх частки в активах підприємств.

Ключові слова: аналіз; великі підприємства; динаміка; інвестиції; малі підприємства; мікропідприємства; поточні фінансові інвестиції; середні підприємства.

Abstract: The article examines the dynamics of current financial investments in Ukrainian enterprises, as well as the dynamics of their share in the assets of enterprises.

Key words: analysis; large enterprises; dynamics; investments; small enterprises; micro-enterprises; current financial investments; medium-sized enterprises.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про інвестиційну діяльність», інвестиції – це «... всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект» [3].

Фінансові інвестиції – активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку за рахунок відсотків, дивідендів та ін., зростання вартості капіталу або отримання інших вигід для інвестора. Поточні фінансові інвестиції – фінансові інвестиції на термін не більше 1 року, а також ті фінансові інвестиції, які можуть бути в будь-який момент реалізовані.

Метою нашого дослідження є аналіз динаміки поточних фінансових інвестицій на підприємствах України, а також аналіз динаміки їх частки в активах підприємств.

Дані для проведення аналізу поточних фінансових інвестицій нами взято на сайті Державної служби статистики України (таблиця 1).

Таблиця 1

Аналіз динаміки поточних фінансових інвестицій на підприємствах України за 2013-2021 роки

Рік	Поточні фінансові інвестиції, тис. грн.				
	усього	у тому числі			
		великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них мікропідприємства
2013	256432354,8	12645358,0	102925035,5	140861961,3	93236425,4
2014	249932822,5	12266248,0	96631881,1	141034693,4	90850825,3
2015	225269604,0	15402157,6	63771602,5	146095843,9	95350841,3
2016	189081742,6	11292681,0	44331693,5	133457368,1	94769649,5
2017	167440686,0	7589420,0	39317284,3	120533981,7	86051583,9
2018	151808814,4	9643971,0	42626979,4	99537864,0	69762042,3
2019	156364131,8	18521895,0	53415979,7	84426257,1	55663372,7
2020	245119024,6	89115081,0	74081156,6	81922787,0	53340102,1
2021	196037848,5	38452836,6	85819938,8	71765073,1	43297131,1
2021 до 2013, тис. грн.	-60394506,3	25807478,6	-17105096,7	-69096888,2	-49939294,3
2021 до 2013, %	-23,6	204,1	-16,6	-49,1	-53,6

Джерело: розрахунки автора за даними [2].

Аналіз даних таблиці 1 показав, що сума поточних фінансових інвестицій на підприємствах України у 2021 році порівняно з 2013 роком суттєво зменшилась – на 60394506,3 тис. грн., що складає 23,6%. Зменшення також спостерігається по групі середніх підприємств (на 17105096,7 тис. грн., що складає 16,6%) і малих підприємств (на 69096888,2 тис. грн., що складає 49,1%), а також мікропідприємств (на 49939294,3 тис. грн., що складає 53,6%). Водночас спостерігається значне

зростання суми поточних фінансових інвестицій по групі великих підприємств – на 25807478,6 тис. грн., що складає 204,1%, або більш як у 3 рази.

Графічно динаміку поточних фінансових інвестицій підприємств України загалом і з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства подано на рис. 1.

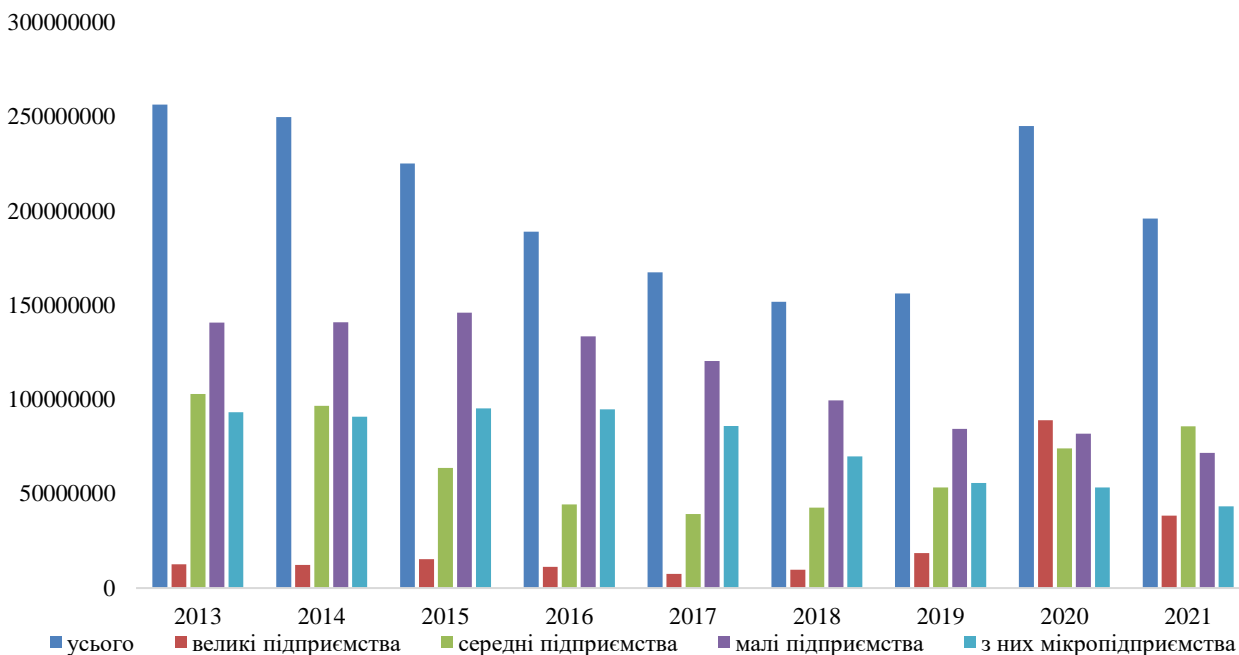

Рис. 1. Динаміка поточних фінансових інвестицій підприємств України за 2013-2021 роки, тис. грн.
Джерело: побудовано автором за даними [2].

Зазначимо, що стійкої динаміки сума поточних фінансових інвестицій не має, однак можна відзначити позитивну динаміку щодо її зростання у 2019-2020 роках загалом для всіх підприємств, у 2015 і 2018-2020 роках для великих підприємств, у 2018-2021 роках для середніх підприємств, у 2014-2015 роках для малих підприємств, у 2015 році для мікропідприємств.

Важливим є не лише абсолютне значення суми поточних фінансових інвестицій, а їх питома вага у структурі майна підприємств (таблиця 2).

Таблиця 2

Аналіз динаміки питомої ваги поточних фінансових інвестицій у структурі активу підприємств України за 2013-2021 роки

Рік	Питома вага фінансових інвестицій у структурі активу, %				
	усього	у тому числі			
		великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства	з них мікропідприємства
2013	4,5	0,6	5,0	8,7	10,2
2014	4,2	0,5	4,7	8,3	9,3
2015	2,8	0,4	2,6	6,8	8,2
2016	1,9	0,3	1,5	4,3	5,3
2017	1,7	0,2	1,3	4,4	5,8
2018	1,4	0,2	1,2	3,2	4,0
2019	1,4	0,4	1,4	2,6	3,1
2020	1,9	1,9	1,7	2,2	2,6
2021	1,4	0,7	1,8	1,8	2,2
2021 до 2013, +/-	-3,1	0,1	-3,2	-6,9	-8,0

Джерело: розрахунки автора за даними [1; 2].

Аналіз даних таблиці 2 показав, що питома вага поточних фінансових інвестицій у структурі майна на підприємствах України у 2021 році порівняно з 2013 роком зменшилась на 3,1 відсоткових

пункти. Зменшення також спостерігається по групі середніх підприємств (на 3,2 відсоткових пункти) і малих підприємств (на 6,9 відсоткових пункти), а також мікропідприємств (на 8,0 відсоткових пункти). Водночас спостерігається незначне зростання питомої ваги поточних фінансових інвестицій у структурі майна по групі великих підприємств – на 0,1 відсоткових пункти.

Графічно динаміку питомої ваги поточних фінансових інвестицій у структурі майна на підприємствах України загалом і з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства подано на рис. 2.

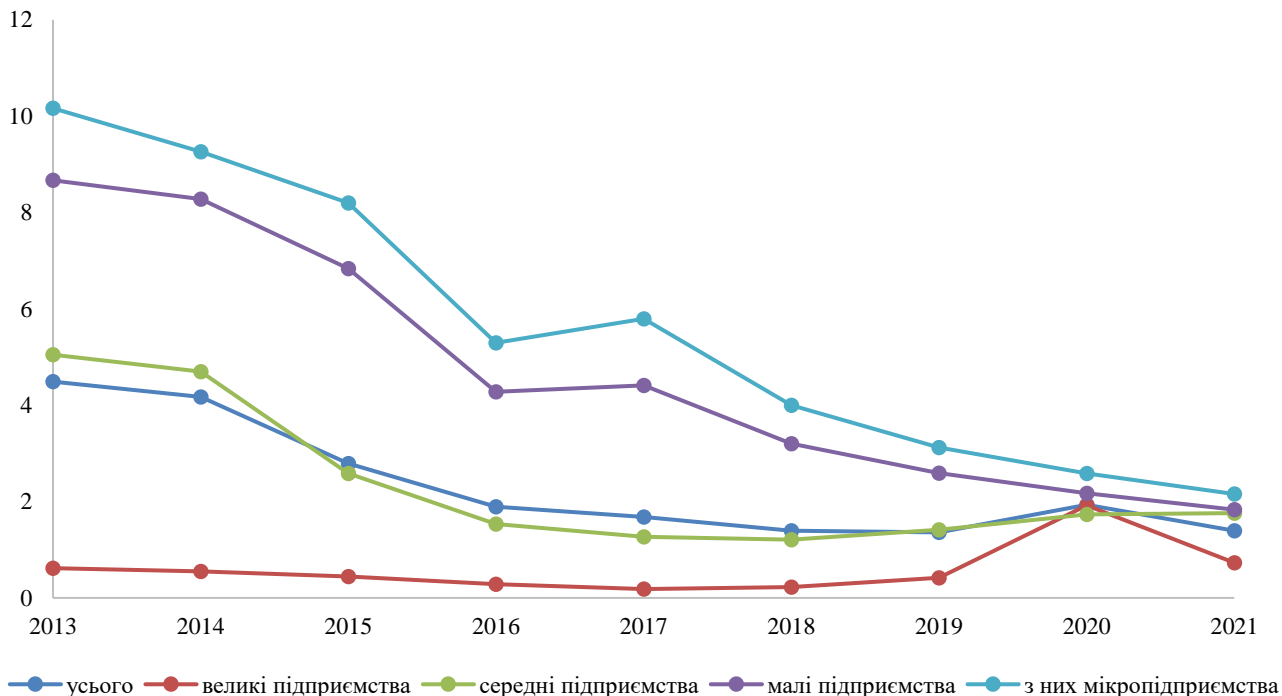

Рис. 2. Динаміка питомої ваги поточних фінансових інвестицій у структурі майна на підприємствах України за 2013-2021 роки

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків за даними [1; 2].

Відзначимо відносно стабільну протягом періоду дослідження питому вагу поточних фінансових інвестицій у структурі активу на великих підприємствах (близько 0,5%), а також наближення значень показників по всіх групах підприємств у 2020 році (близько 2%).

Отже, аналіз показав негативну динаміку щодо зменшення суми поточних фінансових інвестицій (крім великих підприємств) і незначну їх питому вагу у структурі активу підприємств України протягом періоду дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Необоротні та оборотні активи, власний капітал та зобов'язання підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2013-2021). Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 16.01.2023).
2. Оборотні активи підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2013-2021). Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 16.01.2023).
3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991р. №1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення 16.01.2023).

Нужна Оксана Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту, Луцький національний технічний університет, Луцьк, e-mail: o_nuzhna@ukr.net

Nuzhna Oksana A. – Ph.D. in Economic sciences, Associate Professor at Accounting and Audit Department, Lutsk National Technical University, Lutsk, e-mail: o_nuzhna@ukr.net